

НОВИЙ ЧАС

ІЛЮСТРОВАННИЙ ПОЛІТИЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ЧАСОПИСЧ. 24. (41) | **Львів** | ВИХОДИТЬ ДВА РАЗИ В ТИЖДЕНЬ. | **Луцьк** | Рік II.**ПЕРЕДПЛАТА в КРАЮ**
місячно 2.400.000.
В Америці річно 4 доларя.**АДРЕСИ:**„НОВИЙ ЧАС“ Львів, Руська 18.
„НОВИЙ ЧАС“ Луцьк.**ПЕРЕДПЛАТА ЗА КОРДОНОМ**
місячно рівновартість 15 кор. чсс.
одно число 150 кч.

З партійного життя. Одна з пекучих справ.

Повітова політична нарада в Раві Руській.

Дня 25. березня ц. р. відбулася в Раві Руській повітова політична нарада відпоручників всіх частин равського повіта. По переведеній дискусії над рефератом про теперішнє положення українського народу по цей бік рижської лінії винесено слідуючі резолюції:

1) Політична нарада відпоручників всіх частин равського повіта уважає конечним доведення до остаточного об'єднання українських партій, котрі стоять на українським державницьким становищі. Разиває

проте ті українські партії, щоби змагали до створення з найблищому часі Української Міжпартійної Верховної Ради.

2) Політична нарада в Раві Руській покликана до життя Повітову Політичну Раду і Повітову Канцелярію народньої оборони на повіт Рава Руська, котрим ставляє за завдання концентрувати ділову роботу на всіх ділянках національного життя равського повіта, давати тій роботі ініціативу й напрям.

Збожеволілий цісар.

Японський мікадо (цісар) Йозехіто, який недавно зварював,

Пуанкаре подався до димісії.

В палаті депутатів відбулося голосування в справі урегулювання урядничих платень, яку уряд хотів відложити з огляду на теперішнє економічне положення. Тимчасом більшість послів бо 271 проти 264

голосувало за вирішенням справи. Супроти того Пуанкаре подав просьбу о димісію цілого кабінету, яку президент прийняв.

Ходять чутки, що Пуанкаре утворить новий кабінет.

В імені Річпосполитої Польської!

Суд окружний карний, яко Трибунал пресовий у Львові, рішив на внісок державної прокуратурі, що зміст часопису „Новий Час“ число 20. з дня 16. марта 1924 в артикулі під заголовком: 1) „14-ий березень“ в цілості і 2) в артикулі „Огляд світових подій“ в устуні „Правда чи неправда“ від слів „неправда“ до кінця уступу містить в собі ество ад 1) злочину з § 65 а) з. к. ад 2) виступку з § 302 з. к. узнав

доконану в дни 13. марта ц. р. конфіска-ту за оправдачч і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 193 з. к. заборону дальшого розширюван-ня того друкового письма. Невиконан-ня того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. XII. 1862. Д. л. д. Ч. б. ех 1863, а іменно засудження за переступство на гривню до Мп. 4.000.000. Львів, 18. марта 1924.

(Підпис вчитий).

Всі франки вальоризаційні
1.800.000 Мп.

З партійного життя.

Будиться земля, весну чути вже в повітрі. З зимового сну будяться й наші партії. Як ми писали в попередньому числі, навіть трудова партія старається вийти із того нечувано глупого положення, в яку завели її дотеперішні проводирі. Трудова партія заповіла Народній Зїзд, який однак поліція заборонила. Та, як „Наш Прапор“ доносить, не відбудеться зїзд не по причині заборони поліцією, а тому, що не закінчено партійної організації. Бо 80 прц. партійних організацій не відбуло зібрань і не вибрали на зїзд делегатів. Вісімдесят відсотків! Це означає, що партія спить ще зимовим сном і хто знає, чи її весна її розбудить.

Друга з ряду „по старості і впливам“ — Радикальна партія також збудилася. „Громадський Голос“ заповідає, що в короткому часі має відбутися партійний зїзд. Перед тісним зїздом стоїть поважне завдання: Вирішити остаточно якими шляхами має піти Радикальна партія. На право, чи на ліво? Чи стати партією сільської бідноти, чи спертись на середньо-заможне селянство? До цього часу Рад. партія об'єднувала і одних і других.

З весною входить на поверхню життя новий політичний чинник. Творить нову національну партію група, якої органом є двотижневик „Заграва“. Ось що пише „Заграва“ („Заграва“ ч. 6.):

Критика, як і літературна пропаганда наших ідей — ніколи не були для нас самоцілю. Вони мали на меті лише приготування ґрунту для практичної політичної діяльності всіх тих, що уважають себе нашими однодумцями. Тепер, власне зі сторони цих наших однодумців на провінції, як в Галичині, так і в наших західно-українських землях по цей бік ризької лінії, — чуємо голоси, які налять нас перейти від слів до чину, від пропаганди до організації. Це була і наша давня думка, і коли ми її не переводили ще в життя, то тільки тому, що уважали гурти наших прихильників на провінції ще до того завдання не приготованими. Тепер ця перешкода відпадає. Ми підіймаємося тяжкого і відповідального завдання зорганізуватися в партію, якаб взялася за трудну роботу здійснення наших ідеалів. Ми свідомі того, що нація знаходиться в страшних обставинах. Ми свідомі тої апатії і зневіри, яка шириться серед нашої інтелігенції, того нахилу до спокою

і непорушності, яка обгортає чим раз ширші верстви суспільності. Ми свідомі, що трусливе баламуцтво дотеперішних політичних провідників і партій страшенно захитало віру нації в свої сили і в можливість здійснення її постулатів. Тим тягучою буде наша праця, але — й тим потрібнішою.

Не гадаємо робити непотрібних блефів, ані дурити тим, чого нема. Не заслонювати мемо брак всякої програми фантастичними мріями про Антанту, Лігу націй та інших Мек Дональдів, чи Совітів, або про єдиноспасеність „парламентарної“ праці. Підемо до наших прихильників з жорстокою мовою фактів

з ствердженням того, що є, і з пропагандою організації для досягнення того, чого так злочинно і глупо втратили. Наша сила не в числі, але в якості, не в мобілізації всіх, хто схоче до нас зголоситися, але в особистім доборі здібніших, витриваліших і відважніших. Тих, які дійсно, не на словах, а в серці пірвали з плеканого здавна психікою раба або підбрехача; які не думають новими формулами прикрити стару практику...

„Заграва“ заповідає в короткому часі партійний зїзд.

Нам приходится з тої нагоди побажати тій групі як найкращих успіхів. В розбитий, зневірний національний табор треба влити нові організовані сили, відмолодити його. Віримо, що „Загравці“ це завдання сповнять як слід.

Листи з волинського села.

А шкода зими...

Однакова видко наша доля всюди... Нас всюди люблять... Чи то в нас на Волині, чи то в Галичині, а мабуть і там, де кажуть, що добре — наша доля однакова. Це вже мабуть так і є: там добре, де нас нема, а вистарчить нам десь показатися, як те добро начне псуватися.

Писав я колись до Вас в Луцьку... до Вас писав, а пан староста багато дечого для себе під червоний олівець ховав... А тепер у Львові — пан прокуратор теж для мене, ну й для Вас — не ласкавіший. — І шож його пишуть, щоб то його червоний олівець не брався?... Хіба безземельний може щось таке видумати? Але шкодувати за зимою мабуть таки можна... Ото ж скажу Вам, Братіє, що таки шкода зими...

За клопотом забув і поздоровитися... Та вже на цей раз простіть.

Ех, зима, зима... Не одному душу витискаєш, не одного таки — до біса посилаєш... Але все таки — в тебе можна багато дечого навчитися... Ти, зимуню, таки хоч трошечки нас безземельних потішаєш... Ти даєш нам блаженне забуття в нашім найбільшім клопоті... А між так шукаємо того забуття... Ми так нерас сердечно стискаємо сестричку фляшечку, щоб дала нам — хоч крихітку того забуття...

Хіба в нас бувби ще який клопіт, якби ми мали роботу для рук, якби в нас було на чім вола за хвіст крутити?... Та, Господи булаб в нас земелька, то ми мабуть і з панями покумалисьби!... Дарма... Нам треба — забуття...

Кажуть в нас: очі не бачуть — серцю не жаль. І ото зима хорошенько, та щільненько, та ще й так ніжненько загулює нам очі, покриває біленькою влахтою ту чорну, погану, серлигу, неблагодарну землю — цей предмет наших мрій, надій, нашого щастя і — нашої злости... Закрис — і ми починаємо думати про хліб, про дрова, про — горілочку, забавочку, про святки, Різдво, Богоявлення — про все... тільки земелька дає нам трошки відпочати... Хіба не так?...

А було ідеш до міста — панам істи везеш, а то ідеш до сусіднього села до кума — самому — підкріпитися, і ото дивишся — кругом тебе один непереривний лан. Це тобі й дівались і господарські ниви, що літом ні на чім косою розігнати, де дівались і межі, що то на них адвокати заробляють, все щезло. А в душі щось шепоче: от колиб так справді та не стало й тих нивок, не показувались більше межі... І нишечком споманеш хорошеньким слівцем тих добродіїв, що то меж наробили... А там і подумаєш — хібаж таки немає ради на ті нивки і межі?... Буває й добра думка налетить. Колиб так зима потягнула трошки довше, як її „по закону полагається“ то — може й додумалисьби... Бо цеж таке просте: любіть, Братіє, і — не ходіте на совіт нечестивих!

...Надходить весна. Злобне сонце зість зимове покривало, розкрис перед очима й неначе марою розверне перед тобою і чорну — чорну земельку і нивки і межі і нагадає все те, що в них вложилось і те що від них дістаємо...

і — пропав спокій... Думаш про хату — а виходить — земля, думаш про кума — а воно верне на землю, думаш про дурну курку — а в голові товче — земля... Так то нашому братови безземельному, що про що а курка про просо...

Ех, колиб то не лінь, та колиб з кумом за батюшку-царя не по-

сварились, то може лекше булоб...

Та що там казать — хай би таки зима святилася!

Безземельний.

Пам'ятайте про українських інвалідів!

Заголовок сконфіскований!

„Дня 10. лютого 1924 р. о год. 5-тій я був арештований на залізничному дворі; о 6 год. я був вже в дирекції поліції на вул. Міцкевича, де переслухував мене комісар Лабяк. Оце сухий опис переслухання. Спосіб висловлювання Лабяка і агентів не буду повторяти. Пан Лабяк казав мені зняти футерко, а коли я зробив це, то дістав від нього такий удар в ухо, що моментально струєю почала плисти кров. З другим ударом в ніс кров знова полилася. Били мене чверть години, Лабяк і агенти, прізвиська яких не знаю. Потім перервали це переслухання і запропонували горівку, тютюн і чай, як що видам членів комуністичних організацій, яких будим то маю знати. Очевидно, я не міг дати відповіді на те, чого не знаю, на що Лабяк штовхнув мене до темної кімнати, зловив мене за шию і почав товкти носом головою об мур, бив мене знову по лицю, потім кинув мене на землю і почав копати мене, сів на мене і почав бити мене повід печінку й живіт. Знову почав копати, й так переслухував які три години. Потім, кровю залитого, втягнув мене до ясної кімнати, повторив попередню пропозицію і додав: „коли не скажеш, сину, то будемо бити тебе так довго, поки не скончаеш, а твоє стерво запакуєма й живий дух не дізнається; у нас вже не один так пішов, коли не міг дати вдоволяючої відповіді. Коли агенти здерли з мене вбрання, Лабяк витягнув шаблюку

й грозив, що пробе; почав мене бити шівкою по голому тілі, а коли звернув йому увагу якийсь агент, що покалічить мене, перестав бити, зв'язав власноручно мотузкою руки й ноги, кинув мене на підлогу, закинув сорочку, взяв мій трикот і обв'язав ним голову, потім знову зав'язав чимось голову, облив водою і почав торкати й колоти двома електричними дротами. Під впливом струї, я почав пручатися, наче риба у воді і страшенно кричати. Коли я кричав, він став ногами мені на голові і знову не слухував; це тривало яких три години, потім зняв мішок і загрозив повішенням на гаку, на що я йому сказав, що не можу нічого сказати, бо нічого не знаю. Тоді він взяв канчук і казав встати. Очевидно, що я не міг цього зробити, бо ноги й руки були шупко разом зв'язані. Почав бити мене, а коли бачив, що не зважаючи на всі мої зусилля я не можу підвестись, затягнув мене до темної кімнати і там тягнув мене по до-

лівці на мотузці крізь цілу кімнату, і все питав: „скажеш чи ні“. Потім казав шпигунам покласти мене на лавку й сам ще прив'язав до лавки ноги й знову закинув на голову мішок, а також кинув на голову мою свитку. Один зі шпигунів сів мені на голову, а Лабяк твердим кішцем канчука почав бити мене в підшви. Як дрого бив не знаю, бо я зомлів. Віддали мене водою й знову почав бити. Я кілька разів млів, стони були цілком напухлі. Перестав бити щойно тоді, коли привели якогось нового арештованого і т. д...

Криваві сліди на колінах і ногах маю по нинішній день, що ствердив в'язничний лікар. Знаки на тілі бачили: Коцюба, Станіслав Струтинський, арешт. Гемах і інші. Бачили ухо повне сипенілої крові. Потім я сидів 8 днів на вул. Яхонича. Били ще раз, але вже слабо. Едвард Брехер“.

Чи Поляки є державним типом?

Польський проф. Ф. Буяк мав дня 15. березня ц. р. в польськiм „Касині і Колі літературно-артистичнім“ у Львові відчит на тему „Виховані обивательське“. Зміст того

відчиту подає „Слово польське“ з дня 19. березня і між інчими пише дословно:

„Поляк не є типом державним... Він є типом недержавним. Страх

МИХАЙЛО ВОЗНЯК.

Як пробудилася українське народне життя в Галичині за Австрії.

Хоч вихованці українського інституту виконували ті самі душпастирські обов'язки, що й вихованці університетських латинських студій, їх поставлено нарівні з священниками давнього типу (з епархіяльних семинарій, холмчаків і луцаків), без університетських студій, і вони мали тільки половину того доходу, який побирали ті духовники, котрі покінчили латинські студії. Крім того їх не допускали до ніяких вищих становищ у церковній сфері й вони не діставали жадних кращих парохій. З таких причин проіснував український інститут тільки до 1809 р., коли вже було достаточне число кандидатів, що знали латинську мову з гімназійних студій.

3. Народни українського австролубства.

Український інститут на львівськiм університеті заснував Йосиф II, щоб „із стану упадку підняти наш

4)

народ“. Він бо, маюючи по краях своєї держави, побачив упадок українського народу, „котрий чрез нісколькo столітій в глибоком невіжестві погружен бити принуждашеся“. Тому український інститут став неощиненим скарбом для нашого народу — таке писав у передмові до свого перекладу тодішнього підручника морального богослов'я Петро Лодій, родом із Закарпаття. І Лодій і перекладчик двотомової історії церкви, вживаної як підручник в українськiм інституті, Хведір Захаріяевич просили в передмовах до своїх книг вибачення в читачів, що вжили в своїх перекладах тут і там „вираженій простих“, себто народніх слів, яких певно частіше мусіли вживати вчителі інституту в устних викладах.

Щира вдячність для австрійського уряду пробивається з передмов і Лодія і Захаріяевича, що називас Йосифа II „многoлітне достопамятним“ і гідним безсмертної слави. Обидві передмови були висловом українського австролубства, що зродилося зразу серед українського духоуенства. Й не диво. Воно порівняло своє недавнє безправне становище й теперішнє життя в культурній державі й це порівняння на кождім полі

перед державою та його інгеренцією посунений так далеко, що доволить прямо до боротьби з державою. Вистане приміром пригадати, що назву королівських урядників, які карали за крадіжки та рабунки, т. зв. „оправців“ ще в середньовічних часах перенесли на — гцилів. Не інакше діється нині, коли то „кождий для себе гребе“, не брак широких розмахів — коштом других, хоча нераз подиктованих безумовно ширим патріотичним, надміром патріотизму...“

Книга на село!

Щоби поширити книжку і таким чином дати змогу друкувати нові книжки, впало харківське видавництво „Шлях Освіти“ на такий помисл:

Скликало 270 незаможників — студентів харківських вищих шкіл і роздало їм дібрані з російських та українських видань „Шляху Освіти“ селянські книгозбірні. Протягом 6 тижнів вернуло 189 студентів а наслідки їхньої праці були такі:

Одержали вони на руки 114 книгозбірень українського змісту — 4332 прим. та 75 книгозбірень російського змісту — 3600 прим. З цієї кількості продано 2360 прим. українських книжок і 2155 прим. російських книжок за загальну суму 1665 зол. карб.

Що до покупців книжок, то Сельбудинки купили — 1045 (23,2%) примірників, приватні особи 1059 (23,3%), комнезами — 341, кооперативи 304, організації комсомолу — 290, хати-читальні — 247, школи — 192, книгозбірні — 173, селополітосвіти — 151, спілки — 123, сільсько-господарська кооперація — 115, райвиконкоми — 100, комячейки — 89, клуби — 61, місцкоми — 55, дитбудинки — 13, сільгос-

партілі — 9 і невідомі 134 примірників.

З цього бачимо, що організації купили 76,5% а прив. особи лише 23,6%.

Легко продано — 271 випадків тяжко — 116 випадків, після деякого напосідання 4 вип., невідомо — 6 випадків.

Міркування покупців, купуючи. Цікаво, але грошей нема — 6 вип., нема грошей — 108 вип., дорого — 45 вип., дайте дурно — 11 вип., нецікаво — 4 вип., якби на рати — 2 вип., плачу миколаївськими срібними грішми 2 випадки.

Висновки: Спроба показала, що можливість розпорсюдження книги на селі є, треба тільки вишукати шляхи. Нема сумніву, що найголовнішим провідником книги на село буде кооперація. Але покищо вона ще нерозвинзна, тому мусять бути використані книгоноші.

Чи не можна і у нас винайти таких „книгоношів“ та таким чином поширити книгу? — Над цим повинні пригадатися наші видавництва в Галиччині й на Волині.

Зїзд робітників землі та лісу Київщини.

Дня 9. березня ц. р. відбувся IV. зїзд робітників землі й лісу

Чи Ви вже вислали передплату??

вливало вдячність і прихильність для австрійського уряду.

Зокрема куди покращало за Австрії матеріальне забезпечення українського духовенства. Львівський єпископ Лев Шептицький звернувся до Марії Тереси з виясненням тяжкого матеріального положення українського духовенства. На початку 1774 р. одержав єпископ повідомлення, що цесарева поставилася дуже зичливо до його внеску й що під цим оглядом будуть пороблені відповідні заходи. Зросла також повага й моральна сила українського духовенства за Австрії. В липні тогож року зявився на віденському дворі єпископський уповноважений канонік Іван Гудз зо скаргами на кривди й утиски які терпіло українське духовенство з боку польського, жалючися рівночасно на перетягання Українців на латинство. За кільканадцять днів, із небувалою швидкістю, дістав уповноважений відповідь, в якій австрійський уряд прихилився в цілості до його просьби, й латинські єпископи мали поучити своє духовенство, щоб ставилося з любовію й по приятельськи до українського клиру, котрий надалі мав називатися не грекоуніятським, а греко-католицьким; як у приватних, так

і в урядових зносинах мали українські священники титулуватися так само, як латинські, а заборонено називати їх попами; Українцям відкрито доступ до посад нарівні з Поляками.

А коли додати до того заходи австрійського уряду коло освіти українського духовенства, легко пояснити тон і зміст промови крилошанина Михайла Гарасевича на синодальнім зїзді українського духовенства 1806 р. „Ото бачимо, — говорив він, — що наше світське духовенство було в найбільшій темноті, що парохі ледви вмели читати й писати та жили в загальнім пониженню. І дійсно, яку пошану могло мати священство у світських людей вищих верстов, коли воно ледви одягом різнилося від простонароддя? Який вплив воно могло мати на нього, коли само ледви знало перші основи релігії?... А подивімся на теперішнє положення священства! Переконаємося, що воно ніколи не стояло так високо. А звідки це походить? З ласки найлагіднішого австрійського уряду“.

(Далі буде.)

київської губернії в Києві в клубі „Сільський Пролетар” при участі 80 делегатів.

З докладів довідалися делегати, що спілка „Всеробіт зем.-ліс.” нараховує 300.000 членів. З цієї кількості на Україні маємо членів спілки 70.000 та батраків 18.000.

Всього батраків членів спілки по СРСР. є 27.000, таким чином дві третини зорганізованого батрацтва по СРСР. припадає на Україну.

Взаємновідносини Українського Бюро з Центральним Комітетом не були досить ясні. Зараз ставиться питання про організацію Ц. К. на Україні а також взагалі „Українського ВЦРІС.”

До 1. січня 1928 р. на Київщині існує 32 райсекретаріатів та 11 райуповноважених. Окрім цього на Київщині до 1. січня 1924 р. є 67 сількомів та 66 селюповажених.

Українське вугле.

В Донбасі на 1. січня 1924 р. видобуто 115 мільйонів пудів а на

1. березня 1924 р. 150 мільйонів пудів вугля.

Хоча цей здобуток вугля в середньому досягає заледво 38%, однак частина того вугля стоїть незужиткована по тій причині:

Закордон вивозити вугля не оплатиться бо н. пр. англійське вугле в наслідок дешевшого транспорту виключно водяними шляхами в Італії дешевше. І так: коли англійське вугле в Генуї обійдеться у фрахті 6—7 копійок, то українське коштує 18¼ коп.

Приходиться зуживати вугле в краю та ізза дорогої залізничної тарифи вугле не може додержувати конкуренції з дровами.

Требаби на вугле знизити залізничну тарифу. Однак досі того не зроблено. В наслідок того лосові заготовки пустошать наші ліси, а запаси вугля, яке не має збуту, що місяця збільшуються.

Таємнича осторога.

Трапляються у людському житті не раз випадки, яких ніякі вчені нічим не можуть пояснити. Люди оповідають собі їх, міркують, одні вірять, другі не вірять і на тім кінчяться. А всетаки бувають деякі, що приневолюють над ними застановитися.

Славний французький астроном Каміль Флемаріон видав книжку під заголовком: „Загадки життя душі”. В тій то книжці зібрав він дуже багато таких цікавих нічим невияснених життєвих пригод.

Між інчим описує дуже цікаву пригоду лорда Діфферена.

Одного разу перебував той лорд Діфферен у одного зі своїх приятелів в Ірландії. Якоїсь ночі він раптом пробудився. На душі було якось важко. Він встав з ліжка і підійшов до вікна. На небі стояв місяць в повні. Вулицею ішов мушниця і ніс щось на рамені. Коли він наблизився лорд розпізнав на рамені труну. Переходячи перед вікном мушниця від-

вернув голову. Лорд побачив дуже відразливе лице. По хвилі мушниця зникнув.

Минуло багато років. Лорда Діфферена іменували амбасадором в Парижі. Коли він приїхав його приятелі уладили в однім з готелів бенкет на його честь. При вході до готелю почув лорд, що йому так важко на душі, як було в ту ніч, коли він бачив таємничого мушницю з труною.

На третій поверх треба було піднятися вікном. Та при вході до вікна Діфферен зазримітив, що лице послугача при вікні точнісінько таке саме, як того таємничого мушниця.

Не вийшов до вікна, а пішов на третій поверх сходами та ледви ступив кілька кроків, як почув страшний тріскіт. Лина урвалася і вікна впала на діл. Ті, що в ній сиділи забилися на смерть. Між ними і послугач. Назвиська послугача ніхто в готелю не знав — він мав тільки виімково робити службу того дня в заступстві за кого іншого.

Під румунським постолом.

Чернівці, дня 9. березня 1924.

Коли Румуни прийшли на Буковину, то застали в українській частині і взагалі по всіх українських громадах Буковини українські школи зі своїми українськими учителями, українськими шкільними підручниками (книжками) та з українською урядовою мовою. В громадських урядах також урядувалося по українськи. Читальні, „Січи”, каси особливж системи Райфайзена, торговельні спілки і т. п. організації оствідомляли й підносили українське

населення під оглядом освітнім та економічним.

З початку Румуни дозволяли урядувати і вчити по українськи. Та незадовго завели по школах і в громадських урядах в українській частині Буковини румунську урядову мову у зношенню з румунськими властями, — а коли побачили, що нема протесту, то і внутрішню урядову мову.

Осмілені тим, що українська інтелігенція мовчала і покійно ви-

конувала поручення наїздника, а український народ — хоча бунтувався в душі — та не знав як стати в обороні допаних своїх прав, — Румуни почали поволи вводити в наші українські школи румунську мову як предмет, відтак приказали румунську історію, румунську географію а навіть руханку вчити по румунськи. Далі заборонили співати українські пісні, а вкінці цілковито зрумунізували всі чисто українські школи. Лише в громадах на північ від Прута дозволили в народних школах вчити ще української мови, а впрочім всі останні школи так зрумунщено, що там нема навіть української мови як предмет.

Що до середніх українських шкіл, то цілковито зрумунщено українські державні гімназії у Вишніці, Кішмані та Сереті і приватну реальну гімназію у Вашківцях над Черемошом. До більшої половини зрумунщено українську гімназію в Чернівцях і обмежено число дітей. Зовсім знесено мужеську і жіночу українські державні учительські семінарії та приватну учительську семінарію „Української Школи” в Чернівцях.

Чотирі українські катедри на черновецькім університеті знесено. І тепер такий характеристичний випадок: На першому році православної теології в Чернівцях є 24 Українців і лише 1 Румун. Та всі вони мусять вчитися лише по румунськи а по українськи не можна.

До такого сумного стану дійшли ми тому, бо українська інтелігенція вихована до послууху всякій владі, не загартована до боротьби, навчена, щоби за ню другі думали й робили — приймала ті удари без протесту а як відомо — на похиле дерево кози скачуть. Чимало інтелігенції не то що ніяк не противилося усім тим румунським насильствам, але ще й старалося підлизати та примазати до нового престолу. Отже провідники не дописали, а сам народ не знав як боронитися, бо не мав проводу.

Така політика плазуна нашої інтелігенції на Буковині не вийшла на здоровле передусім її самій. Румуни попереносили урядників, професорів а вже найбільше народних учителів до старої Румунії переважно аж над Дунай між справдішних циганів, а на їх місце спровадили чистих Румунів.

Упоравшись зі школами почали Румуни нищити українські товариства.

Передусім взяли до товариств української академічної молодіжи. І так розвязали „Союз”, „Новий Союз”, „Молоду Україну” і „Січ”. Остали лише так звані „бючі”

товариства „Запороже“ і „Чорно-море“.

З огляду на те, що українське православне духовенство доволі гарно заступалося за українські справи, — Румуни закрили „Право-

славну Академію“ та „Товариство Православних Священиків“.

Розв'язування читалень, Січій і т. п. організацій на щоденному порядку. (Далі буде)

Молитва Білорусинів.

„Rzeczpospolita warsz.“ ч. 70, з дня 13. III, містить ось яку молитву поширену між Білорусинами, що опинилися в межах польської держави: (Звертаємо увагу пану прокуратору, що вона друкована в Rzeczp.).

Одна з пекучих справ.

Коли схочемо в якомубудь повіті зробити перегляд наших національних робітників, то випаде він дуже нужденно. Найдемо багато державних урядників, а мало вільнофаховців та приватних урядників.

При теперішній режмі майже не можна числити на активну участь державних урядників в національному русі, бо всякий обтяжений родиною дрожить о посаду, боїться переслідувань зі сторони начальства, перенесення і пр., так, що колиб наша інтелігенція рекрутувалася на даліше з державних урядників, національна робота булаб засуджена на цілковитий застій.

Тому провід в тій роботі переходить виключно в руки вільнофаховців і приватних урядовців. — А тож ті вільнофаховці у нас на провінції? Звичайно 1—2 адвокатів, подекуди нотар, їх конціпенти, лікар, інженер, а приватні урядовці? Це в найбільшій часті їх канцелярійний персонал, подекуди урядники своїх інституцій.

Склад їх різноманітний: неприяті до служби урядники, абсолюенти українських вищих шкіл, непокінчені в наслідок війни гімназисти, „залізні академіки“, майже всі учасники наших визвольних змагань загально дуже свідомі і ідейні національні робітники.

Я хочу якраз тим „ізгоям“ посвятити кілька слів.

Це категорія людей, які попали в найбільше зависиме положення від своїх принципалів.

Коли стрінетеся з таким чоловіком і з цікавості поспитаєте, що платить йому його шеф, почувте

неімовірну суму 25—50 мільйонів в місяць!

Це свідчить тільки о хамстві ситого пана — шефа — котрий використовуючи критичне положення чоловіка, який по причині своєї неблагонадможности стратив посаду або як ідейніший кінчив український університет та не має легального патенту — робить ласку, бо заплативши місячно 25—50 мільйонів не дозволяє, даній одиниці цілковито згинуту з голоду.

Забуває однак ситий пан, що

його підчинений такийже само чоловік і має такі самі вимоги на життє як і він!

Нікуди правди діти, що цей визиск розпаношився найбільше в українських бюрох і ніхто не оплачує так лихо своїх підчинених як Українці, які зрештою в громадянському життє стараються ухитити за великих патріотів ще і філянтропів! Другим закидом на адресу вільнофаховців, є, що по своїх канцеляріях удержують за богато неукраїнців, часом нам і ворожих. А требаби нам навчитися від наших сусідів, що коли вони перед прийняттям на службу питають о „obrzadek“ то чомуб і нам не поспитати?

Як на вступі зазначив я, що мало у нас свідомих національних робітників, мало і інституцій своїх, які моглиб примістити всіх своїх, ізгоїв“. Треба отже дбати всім тим.

Тому:

1) Українці адвокати, нотарі, інженери, лікарі і пр. повинні приймати до своїх канцелярій тільки Українців підпираючи при тім людий свідомих і метких.

2) Повинні їх совісно оплачувати, а ніколи визискувати

3) Поза працею в канцелярії притягати їх і жадати від них праці на національній ниві.

То саме треба примінити у всіх наших інституціях.

Коли так будемо справу трактувати, зискаємо кілька соток свідомих і зорганізованих національних піонірів.

(Голос з провінції).

„Порозумінне“

Майже кожного дня газети пишуть про англійсько-французьке порозумінне. Чому? До тепер справи так стоять, що між Англією і Францією існує союз. Разом вони били Німців, разом ділилися здобутками і ніби вони надаліше в союзі. Та щось воно не добре, як все говорять про порозумінне. Значить мусить бути якесь непорозумінне. Чисто як між чоловіком а жінкою. Як перестають вони одно одного любити, а перед людьми хочуть це закрити, то тоді про ніщо друге не говорять, як лише про любов таї згоду в семействі. А в душі обоє думають: щоби тебе кілька кольнула. Таке і з тими державами. Перед людьми треба вда-

вати, що між ними згода. А на ділі сваруться вони негірше перекупок. — За що сваруться? Ой чи нема за що! За політику. Одно тягне на гайта, друге на вісьта. Франція хоче Німеччину так придусити, щоби та і не пікнула. Англія знов хоче, щоби Німеччина здорова жила таї англійські товари купувала. І як тут їм погодитися? Поїхали спеціалісти англійські, французькі, бельгійські, італійські і американські до Німеччини переконатися, чи Німеччина може платити відшкодування, чи ні. Роздивилися, позаписували собі всю таї поїхали радити. Радять, радять, а цілий світ жде на їх слово. Що скажуть? Чекає головно Німеччина, бо то йде о її шкіру.

Та комісія має проголосити своє рішення з початком квітня. А до публичного відома дістаються із тих нарад вістки, немовто між англійськими а французькими делегатами панус дуже велика різниця в по-

глядах. Одні так твердять, а другі заперечують. Не сваруться, а любляться! так кажуть. Але, чи то правда? Якби не сварилися, то певно так дуже не говорили би за любов.

Греція

в якій порозстрілювали міністрів, вигнали короля, в якій партій як піску, а кождий грек то ліпший шахрай, як чотирох жидів — тепер троха успокоїлася. Нарешті проголосив грецький парламент державу республікою. Короля позбавив всіх прав до трону, а всім короленятам

заборонив в Греції мешкати. Як ухвалили закон про республіку, то в Атенах — столиці Греції артилерія віддала кількадесять сальв. В найближчих днях вийде декрет про амністію для всіх політичних проступців.

Клайпеда

вже скінчилася. Не запалася вона в море, існує далі, але належить вже до Литви і до нікого іншого. На ту Клайпеду острила собі зуби Польща. Хотіла мати у ній свої права, та Ліга народів польських

домагань не углядила, через що Польща на Лігу дуже злосна. Литовці тішуться, Поляки злостяться, звичайно, як в світі водиться, один виграс, а другий програє.

Страйк

в Лондоні зачався знов. Тим разом страйкують робітники трамваїв. Причина страйку, як звичайно —

несповненне домагання робітників в справі підвижки заробітку.

Большевики

колись дуже кричали проти армії. Не треба — казали вони армії, вистарчить міліція. Але тепер заводять вони військову службу таку саму, як колись була. Кождий здатний до війська мусить служити і то: при маринарці 4 роки, при літаках

3 роки, при піхоті, артилерії і кавалерії 2 роки.

Фрунзе, заступник голови Воєнної Ради, говорить, що тому совіти заводять таку довгу військову службу, бо все ще грозить небезпека війни.

Смерть Тусара

в Берліні помер на удар серця чеський посол Тусар. Це один з найвизначніших чеських політиків. — Був якийсь час президентом міні-

стрів. Чехи дуже за ним жалують, а також і Українці бо багато нам він помагав, особливо нашій еміграції в Чехословаччині.

Хто платить і як обчислюється дохідовий податок.

Дохідового податку за 1924 р. не буде платити цей, який в минулому календарному або господарському році не мав доходу більше чим 1378 золотих франків.

Рік календарний числиться від 1. січня до кінця грудня кождого року а господарський рік може обніматися один або і два календарові роки залежно від цього, як ведеться діла даного підприємства.

Дохід, обчислений Мп.: перераховується на золоті франки після пересічного його курсу з цього часу, в якому цей дохід осягнуто.

Щоби доконати виміру цього податку установлено вартість золотого франка для окремих господарських років в слідуєчий спосіб:

1) Для доходу, який осягнуто в господарському році в часі від

1. I. 1922 — 31. III 1923 р. усталено вартість золотого франка на 12000 мп. Коли проте хто мав в тім часі доходу п'ятьсот мільонів, то в перерахуванні на золоті фр. після того курсу 12000 мп. було це доходу 4167 зол. франків і від цієї суми платиться податок в означеній висоті.

2) Для доходу, який осягнуто в господарському році, що обіймає час від 1. VII. 1922 до 30. VI. 1923 усталено 1. золот. фр. на 20.000 мп.

3) Для доходу, який осягнуто в часі від 1. X. 1922 до 30. IX. 1923 р. усталено 1 зл. фр. на 60.000 марок польських.

4) Для доходу, який осягнуто в календарному році від 1. I. — 31. XII. 1923 р. усталено 1 зол. фр. на 600.000 мп.

Зогляду на те, що всі фізичні як і правні (товариства, спілки і т. п.) особи, що обов'язані до оплати дохідового податку ведуть свої діла і зіставляють свої рахунки за рік господарський, який покривається з роком календарним, проте до них відноситься постанови під 4) після якої дохід в мп.: перераховується на золоті франки по його курсі 600.000 мп.

Дохід проте, осягнений в календарному році 1923 (від 1. I. — 31. XII.) в сумі 826,800.000 мп. (1378 × 600.000 = 826,800.000) — є вільний від дохідового податку, бо є нижчий від суми 1378 зол. фр.

Товариства та окремі особи, які ведуть правильні торговельні книги перераховують свої дохідові і розходові позиції в Мп. на золоті франки після пересічного його курсу того місяця, в якому втягнуто до торговельних книг. Пересічну вартість цього франка усталено для окремих місяців в слідуєчий спосіб:

	1922	—	1923
січень	601		5015
лютий	729		5032
березень	809		8291
квітень	750		8586
травень	785		9479
червень	825		16042
липень	1084		24 75
серпень	1477		46209
вересень	1512		53764
жовтень	2166		165472
падолист	3084		360541
грудень	3410		

Коли товариство мало в червні 1923 р. доходу в сумі 50.000.000 мп., то перераховуючи цю суму на золоті франки після його курсу з червня 1923 р. дохід цей представляє суму 3116.82 золотих фр.

Основою виміру цього податку за 1924 р. є дохід осягнений в попередньому (1923) році.

Портрет полковн. Вітовського.

Дня 23. березня ц. р. відбулася в Науковому Товаристві ім. Шевченка передача портрету полковника Вітовського музею Наукового Товариства. Портрет, якого кошти покрито жертвеними скрадками нашого громадянства, збираними умисно на ту ціль, намалював відомий артист-малювальник Петро Холодний. На свято передачі зійшло численне громадянство міста Львова, щоб бодай так вшанувати заслуженого вождя, що був одним із передових творців нашої держави в пам'ятних днях кінця 1918 р. та агинув передчасно в часі своєї служби для вітчизни. Портрет у музею Наукового Товариства нагадуватиме усім відвідувачам ту ідейну людину, що повинна стати для нас усіх зразком посвяти для національної справи.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО.

Весна іде!

(Кілька слів про гноінне і добір насіння).

Знову стоїть хліборобський світ перед засівами. Вони спізналися, але минула прекрасна осінь дала нам змогу ще перед снігом усе виорати під ярину — і дасть Біг, це принесе нам не тільки вигоду, але й велику користь. Ріля розпанахана довго лежала відкрита для повітря й сонця, а це все виходить хліборобови на пожиток. Навіть на тяжких землях морози покрушили добре скибу і тепер не буде з ними багато клопоту. Добре підготувати рілю під засів плугом, культиватором та боровами, держати її чистою перед усяким хабазем, оце перша передумова доброго жнива.

А друга: гноінне. Можна навечно поставити правило: *Добре гнійте, рідше сійте*. Німецькі поступові хлібороби, які здавна давна свої поля сильно гноять, висівають на один гектар 100 кг. пшениці рядовою сівалкою, а коло 150 кг. розмітною і збирають з гектара 30—50 метричних сотнарів зерна. У нас сіється двічі тільки зерна і збирається також половину.

Знаменитим гноєм є наш стаєнний гній, коли його добре переховається на оборі, себто коли він лежить там добре вбитий, не занадто мокне і сонце не занадто гріє його, коли гноївка не втікає з оборі і т. п. В тім гною є все, чого ростинам треба. Алеж цього стаєнного гною замало. Ним вигноємо поле хіба під бульбу та буряки, а на решту піль вже його не стає. Тому усею силою мусить і наше хліборобство користати із так званих штучних або помішних гноїв. Вони дають нам змогу скоро піддобрити убогу, виснажену землю, слабій озимині весною підсилити, заступити стаєнний гній або ще більше скріпити його благодатну силу. Очевидно і під штучний гній треба наперед добре виорати і вичистити поле, бо без того менча користь або й майже ніяка, а потім треба знати, якого штучного гною жити і як з ним обійтись.

Штучні гної тим різняються від стаєнного гною, що в них нема усіх пожив, яких потребують рослини, а тільки деякі, наприклад азот, або фосфор, або потас. Таким штучним навозом є й звичайне вапно. Рілі не все треба усіх пожив, бо деякі в них ще є, а деякої нестас. Так рослини усяко використовують розмаїті поживи. Одним

із них більше треба фосфору, другим азоту, а третим потасу. А таке прокляте право є вже в життю рослин, що як в землі, на якій ростуть, якої небусть поживи замало, то вони вже і з тих пожив, що їх є досить, беруть собі менше, так аби заховати у своїй їді добрий стосунок між усіма поживами. Таким чином недостача хочби одної поживи, наприклад фосфору, вже виходить на те саме, якби і других пожив було замало. *Рослини стосуються усе до тої поживи, якої в їх землі найменше*. Як додамо землі оцей поживи відповідним штучним гноєм, уже рослини вико-

ристають краще і всі інші поживи в своїй рілі, якщо їх там є подостатком.

Наука подає певні вказівки, якого штучного гною потребують певні поля та певні рослини. Але поступові хлібороби практично розбирають оцю справу на своїх полях ось яким чином:

Вони присвячують кавальчик свого рівного і рівно доброго поля на пробу. Ділять цей кавальчик наприклад на 8 рівних простокутників (10 метрів широких і 100 метрів довгих) і кожний простокутник інакше гноять. Таке пробне поле виглядає тоді ось як:

1	2	3	4	5	6	7	8
вигноєне азотом, фосфором і потасом, н. пр. 9 кг. салітри в осінь, 8 кг. салітри на весну, 28 кг. сульфосфату (18%), 40 кг. кайніту	вигноєне азотом і фосфором 9 кг. азоту в осінь, 8 кг. азоту на весну, а крім того: 28 кг. сульфосфату (18%)	вигноєне фосфором і потасом 40 кг. кайніту	зовсім не гноєне	вигноєне азотом, фосфором, потасом і вапном отже всі гної як під ч. 1 з додатком 200 кг. вапна	вигноєне азотом, фосфором і вапном, отже всі гної як під ч. 1, тільки замість кайніту 200 кг. вапна	вигноєне азотом, потасом і вапном, отже як під ч. 5, тільки без фосфору	вигноєне самим вапном, отже 2-10 кг. вапна

Такі пробні поля треба би закласти для ліпшої перевірки та кількох місцях, засіяти усі комбінації одним збіжем та повторити таку пробу через кілька літ, засіваючи ці поля все одним, але кожного року інакшим плодом, наприклад раз житом, а потім окіпними, то знову стручковими. Тоді, пильно придивляючися ростови рослин і порівнюючи жнива на кождім пробнім відтинку, господар найкраще може перевірити, яке гноінне на його землі найбільше потрібне і оплатне при плеканню збіж, окіпних чи стручкових плодів. Велика з цим морока, бо все тут треба добре й докладно приготувати, на кождім відтинку прибити собі табличку, або й записати собі у книжці, щоб не забути як що гноєне, кождий відтинок такого пробного поля треба добре підглядати, а нарешті окремо вижати і перевірити видаток, — але оцей спосіб найпевніший і пильні німецькі або чеські хлібороби не жалують на це праці. Тому менше сіють і на гіршій землі від нашої, двічі тільки збирають.

Вже при гноінню кожного відтинка, вище нарисованого пробного поля подано деякі назви штучних гноїв, але тут треба ще ближче запізнатися з ними.

Передусім вони діляться на 1) азотові, 2) фосфорові, 3) потасові. У перших є азот, у других

фосфор, у третих потас. Усіх цих пожив доконечно потребують наші рослини і якраз цих пожив має наша земля звичайно замало.

Азоту звичайно найбільше нестас в нашій рілі. Він спричинює буйний ріст рослин. Найліпшим але й найдорошим, тепер може й за дорогим, азотом помішним чи там штучним навозом є *члїйська салітра*, особливо під яре збіже. Ділає дуже скоро. Щоби бадилля не вирости занадто й не вилягло, сіється її під озимину в осінь, а другу половину на весну. На ярину дається її як вже вона дістає четвертий листок. Найліпше сіяти її перед самим дощем. На піскуваті землі з дуже пропускарним сподом вона не надається. Дош сполікує її там занадто в глиб. Також на дуже тяжких зимних землях вона не ділає як треба. Салітру треба бороною змішати з землею. В метричнім сотнарі салітри буває звичайно 16 кг. азоту. Тоді така салітра називається 16 процентовою.

(Далі буде).

Де є ще свідомий громадянин України, який не передплачував би „Нового Часу“.

ХТО

не пришле передплати на квітень або не вирівнає хочби найменшої за-
леглості — не одержить місячного додатку а буде ним великий **Пор-**
трет гетьмана Б. Хмельницького. Тож спішіться з висилкою
гроший бо хто пришле запізно то додатку вже не одержить.

ШИЛОМ І ПАЛКОЮ.

Чайний вечір.

Скінчилися мясниці.

Наче у сні промелькнули бун-
дючні забавові афіші ріжних „Основ“
із зубатими колесами, цирклями та
трикутниками, запрошення, над
якими перед і по вечерницях мрі-
ють шілими місяцями не тільки
наївні підлітки, пристросні пишно
салі, легенькі сукні, пах перфум
і ще дещо, про що годі і не конче
треба писати, бо про те і так всі
знають.

Наші студентки і студенти ви-
бавилися на численних і гучних
заб'вах техніків, медиків і інчих
спортовців, але не вгасили свого
вічно тліючого, як шовінізм наших
сусідів, запалу до вечерниць, рав-
тів та інчих тим подібних збіговиськ
сучасної людськості. Не вгасили,
— тому, річ зрозуміла, треба було
якось зарадити, щоб той запал
в так дуже революційних і вибухо-
вих наших часах не тріснув якою
бомбою зовсім небажано для власті
і інчих поліцій.

Зарадити?...

І думки всіх звернулися на чайні
вечері. І всі стали просити:

— О ви, нещасні, нудні, як авто-
номічні резолюції наших трудови-
ків, студенські чайні вечері! Ви, що,
як кожний піст, тхнете трохи осе-
ледцем і олією, хоч був сте такі
обильні в кананки приладжені бі-
лими ручками наших студенток, за-
ступіть нам хоч недоладно минулі
гарні вечерниці.

І чайні вечері згодилися.

Справа поладнана і бльочки
по п'ятсот тисячів (так, пів мільона!)
пішли в рух.

Десь хтось сказав комітетови
чайного вечера, що я співробітник
„Нового Часу“ і комітет запросив
мене і конче просив прийти. Ім,
бачте, хотілося конче, щоб їх по-
тім пустити в газету.

Ну, щож! Я пішов.

Забава заповідається неаби яка.
Стіл, традиційне зелене сукно і ми-
нулорічне число німецького жур-
налу „Moderne Welt“, що виступас
невтомно на усіх чайних вечерах.
Повінь світла — майже на кождім
кілку шарагів — свічка.

А публіка сходиться.

І робиться гамір як в улію
серед зими, що в нім не стало
меду.

Ходжу з кута в кут і міркую:
Конче треба буде написати щось,

як випалас представинкови преси,
а тут їйбогу ні про що.

Бо і те, що Сказ Романинський
старався причіпити кождому ла-
точку, і те, що Др. Аган шумів ві-
тром то журчав річкою та й те, що
одна з панночок дуже вимовно
і сердечно радила присутнім при-
держуватися Олесєвого рецепту —
що це все с?

Я був збурений на комітет. Як
можна про'вити так мало ініціативи.

Гасли кінкети на шарагах.
Чайний вечір скінчився.

То було вчера.

Герешко Шпичка

Українське Красє Товариство Опі- ки над Інвалідами до Всч. Духо- венства.

Перед двома роками розіслало
наше Тов-о на адресу П. Т. Паро-
хіяльних Урядів помяник із прось-
бою до Всч. ОО. Парохів випов-
нити цей помяник іменами поляглих
кождої місцевости, та відправити
одно поминальне Богослуженне на
їх інтенцію. Цю просьбу повторю-
смо й цього року та просимо в часі
посту при нагоді цього Богослу-
ження зарядити у церкві складку
добровільних жертв на „Фонд
Українських Інвалідів“, а узискану
квоту вислати на вкладкову кни-
жочку Тов-а „Дністер“ ч. 12,930.

За Українське Красє Тов-о опіки
над інвалідами:

*З. Лукавецький, в. р. голова, Марія
Білецька, в. р. містогорова, С. Укра-
їнський, в. р. секретар.*

Заходом т-ва українських ремісників і промисловців „ЗОРЯ“ у Львові

відбудеться

в неділю, дня 6. квітня 1924 р. в салі „Нар. Дому“ вул. Рутівського 22

КОНЦЕРТ

в 63-ті роковини смерті Тараса Шевченка
Програма в афішах. — Початок о 7. веч.

ДОПИСИ.

Стрий. Одержуємо письмо, що в дописі зі Стрия, імунізованій посольським клубом, невірно оцінені місцеві діячі. Стрий справді став тепер осередком національної лінії і деморалізації, але світла і тімн порозмішувані у згаданій дописі не правильно. Зроблено докір безперечно заслуженим громадянам (адв. Др. Бачинський і радник Рак), що усюю своєю дотеперішньою громадською діяльністю на такий докір не заслужили, а підчеркнуто заслуги таких, яких діяльність більше галаслива чим пожиточна. Промовчано осібників, про яких згодні а при цім кумедні затії можнаби книжки писати, а забуто на дійсно кристалні вдачі. Можемо додати від себе, що метою нашого часопису є уздоровити громадське і політичне життя і причинитись до усунення усіх його нездорових проявів. Тому з приємністю містимо отсю поправку і просимо когось з місцевих українських діячів (чейже в Стрию побіч Русінуф є ще й Українці), аби нам нарисував докладний стан місцевого громадського життя, що, ми й вихіснуємо для нашого часопису. — Бо досі, на основі цих нотаток і вістий які раз-у-раз зі Стрия до нас доходять, ми про Стрий маємо вироблене поняття, яке межує зі зразком національної гнилі і упадку.

Редакція.

Календар. — Березень 1924.

31. Понеділок (18) Кирила, арх. Правосл. Кирила, арх. — Схід 5:06. Захід 5:50.
Квітень.
1. Второк (19) Хризанта і Д. Правосл. Хризанта і Д. — Схід 5:04. Захід 5:52.
2. Середа (20) Івана м. Сергія. Правосл. Івана м. Сергія. — Схід 5:01. Захід 5:53.
3. Четвер (21) Якова преп. Правосл. Якова преп. — Схід 4:59. Захід 5:55.

Народні приповідки.

Не дай, Боже, шість, а дай розум.
Не учися розуму до старости, але до смерті.

Що сталося в квітні.

2. IIII. побіда кв. Володимира Мономаха над рікою Солянницею над Турками.

Пригадки для Виділів Читальень „Просвіти“ на квітень.

Відбути чергове засідання Виділу.

— 0 —

В справі арештованих студентів. Після відомостей одержаних з кругів

укр. студентства повідомлено в дні 20. марта ц. р. оборонця арештованих укр. студентів адв. Др-а Ол. Марітчака про негативне рішення Радної Палати тут. Окр. Суду Карного, що до зажалення арештованих укр. студентів Д. Грицькова, С. Коцюби, М. Кушніра і Л. Мидловського проти зарядження слідчого арешту. — Справа проволікається мабуть з цієї причини, що львівська Прокуратура намагається мабуть всіма способами звязати справу укр. студентів зі справою арештованих комуністів. Маємо надію, що відповідні чинники вглянуть в отсю справу, яка цілком безпотрібно проволікається в безконечність.

Весна іде! Іде і не іде. Календар каже, що вона вже ніби є, але вона сама якось нічого собі не робить із тих календарських приписів. Часом на коротко блисне сонце, але зараз-же насуплене небо силе свіженьким снігом, що впрочім також має свою вартість, бо мійські робітники не малиб що згортати. Та як боно не є, ми всетаки маємо надію, що за день два сонце таки блисне. А тимчасом бідні Швеци та Норвежці мерзнуть. Газети пишуть, що в середущій а навіть південній Швеції морози сягають тепер 20 до 25 степенів

Муха повернув з урльопу. Недавно писали польські газети, що відділ Мухи Міхальського зліквідований, майже всіх людей поліція вилвила і 6-ох з них вже в Рівнім розстріляли. Самого Муху мали зловити за кордоном в Староконстантинові. Тимчасом оповідають, що ніби то Муха повідомив владу, що за невдалі напади він не відповідає, бо він — на урльопі (у відпустці). Газети з 17. ц. м. знов доносять, що банда Мухи Міхальського напала на двори в Зарічу і Новосіліці (повіт Луїнець), ограбували їх, а до того в Новосіліці забили коменданта постерунку і одного поліціанта і забрали з села 12 коний. Всі пошукування осталися без наслідків. Видно Муха вже повернув з урльопу.

Польська газета на Поліссю. В той час, коли між Українцями йдуть наради й міркування про одинокий український часопис на Волині й про його напрям, в Берестю над Бугом повстала ще одна польська група, що має видавати свій часопис. Група має мати 272 мільярди марок і наміряється купити власну друкарню. Ми тільки більше сперечаймось, то вже добре на тім вийдемо.

Важне для дрібних державців ґрунтів. Дня 18-го березня ц. р. прийнято в сеймі наглий внесок в справі продовження важности закону про охорону дрібних державців. Справу відіслано до земельної комісії.

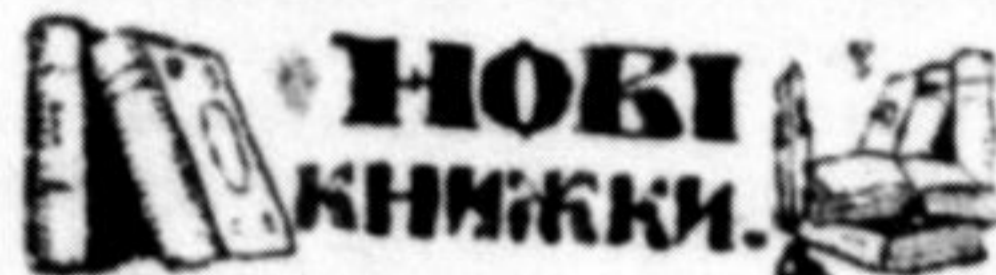
Менче одного „католика“. Цими днями сталася на одному з варшавських передмість цікава історія. Поручник польського війська залюбився в жидівочці та конечно хотів з нею оженитися. Та тут клопіт. Ріжниця віри. Хто має кому уступити? Розуміється не міг побідити, хто до побід не привик. Справу покінчено, що поручник перейде на юдаїзм. Ціми днями відбулася церемонія зміни віри зі всіма болючими обрядами. Чи не краще було, щоб віру змінила особа, якійби то було прийшло менче болючо? Нового ісповідника зараз по церемонії положили до ліжка, де мусить передежати кілька днів. Найцікавіше, що „католики“ не пробували навіть висказати свого невдоволення з того приводу, хоч в противному випадку жиди булиб щонайменше обкидали камінням „гарну Сару“. Львівська „Gazeta Codzienna“ має знову нагоду писати про „zazdzenie“.

Колонія. — (Поминальне богослуження по бл. п. Ользі Бесарабовій). Заходом укр. жіноцтва Коломиї відслужено в парохіяльній церкві дня 5. ц. м. поминальне богослуження з панахідою по бл.

п. Ользі Бесарабовій. Завдяки тому, що того дня припадав „попелець“ і молодіж була вільна від школи, церква була переповнена земляками від малого до великого. Співав міщанський хор під рукою д-ра п. Барнича. До панахіди стануло кромі місцевого пароха також чотирьох священників дооколичних. При цій нагоді зібрано більшу квоту на політичних в'язнів тутешнього окружного суду.

Зміна краски тіла. Англійських лікарів зацікавив дуже незвичайний випадок зміни краски тіла у двох мушин. Якийсь робітник у фабриці сталевих виробів в англійськмі місті Шеффільд перед 7-ма роками мав ще зовсім звичайну краску тіла, а тепер від стіп до голови почорнів і став мурином. Лікарі не можуть покінчи в'яснити того цікавого явища. Другий випадок трапився із 60-літнім моряком. Давніше він був блондином і мав дуже білу шкіру, тепер його лице, шия і руки стали зовсім чорні, а груди і рамена значно потемніли.

Міліонер умер з голоду. З Лондону доносять, що там вмер один чоловік, який весь час жив самотно. Стверджено по смерті, що він вмер наслідком голодового виснаження. Лишив масток в сумі чотирох мільонів франків.

Книжки надіслані до редакції:

ПАН ЧВАНЬКІВСЬКИЙ. Переписав із старих паперів Ярослав Вільшенко. Львів-Київ. Накладом Видавництва „Молода Україна“ 1923.

Микола Чайковський: СИСТЕМАТИЧНИЙ СЛОВНИК УКРАЇНСЬКОЇ МАТЕМАТИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ з поазбучним українсько-російсько-німецьким покажчиком. Перша частина: Елементарна математика. Видавництво Української Молоді. Берлін 1924.

М. Григоревич: ЯК ІРЛЯНДІЯ ЗДОБУЛА СОБІ ВОЛЮ. Українське Видавництво в Катеринославі. Катеринослав-Ляйпциг 1924.

С. Русова. лекторка педагогіки Українського Державного Університету в Кам'янці: НОВА ШКОЛА СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ. Українське видавництво в Катеринославі. Катеринослав-Ляйпциг.

Журнали:

ПОСТУП, студентський вісник. Орган присвячений правді і благородній ініціативі. Рік IV. Ч. 3 за березень 1924.

НИВА, місячник посвячений церковним і суспільним справам. Рік XIX. Ч. 1 за січень 1924.

СІЛЬСЬКИЙ СВІТ, ілюстрований місячник присвячений усім галуззям господарки та сільському життю. Видає Др. Степан Дмоховський. Рік II. Ч. 1 за січень 1924. Редакція і Адміністрація: Перемишль, вул. Зелена 5.

ОПОВІСТКИ.

На „Рідну Школу“: прислав п. В. Череватий від Тов-а „Просвіта“ ім. Мих. Грушевського в Отаві (Канада) 24 фунтів штер. 7 шил., яко коляду тамошних Українців. Бажаючи нашим Землякам всього найкращого склалимо їм найсердечнішу подяку за сю жертву. — Головна Управа УПТ.

Переписка Редакції.

І. Гол. — свич. Донись піде. Дякуємо. Вірш передано згідно з Вашим бажанням.

Вп. Павлюк Дермань. Про торф, піде можливо до календаря „Село“, який видає „Новий Час“ на 1925 рік. Про кооперацію, самі мусите признати, задовге. Просимо на нас не забувати і на будуче. По можливості присилайте короткі річі.

М-К. Количинці. Вірш нецензурний. Спомин піде. Не забувайте й надалше.

Переписка Адміністрації.

Чит. „Просвіти“ — Верники. „Нового Часу“ ми Вам не здержували бо масте заплачено по-конець березня.

Періг. П. Дописка Ваша на чеку перетята так, що ми нічого не довідались. Повідоміть карткою.

Чит. „Просвіти“ — Скварява стара. Портрет Шевченка ми Вам вислали а що Ви не одержали то хтось по дорозі подобав собі. Ух останеться то вишлемо другий.

Пришляк Теод. — Львів. Чому виступаєте нас за те, що пізно одержуєте часопис? Таж знаєте хіба, що висилка часопису відбувається для всіх передплатників в один день і час. Вина тільки почти.

До всіх передплатників! Реклямації не одержаних чисел „Нового Часу“ узгляднювати будемо найдалше до одного місяця а не так як деякі передплатники реклямують числа з минулого року. Реклямації вільні від почтової оплати.

Біржевий перегляд.

Грошева біржа.

приватні обороти.

Львів, 25. III. 1924.

Амер. дол. 9,270—9,275,000, одніки і двійки на рівні з іншими ам. дол., канад. дол. 8,700,000—8,800,000 Кч 262,000, фран. фр. 508,000, франки швайц. 1,660,000, фунт штерл. 39,450,000—39,500,000. Ф., бельг. 389,000. — Ліри 395,000. Леї 45—46,000. Австр. кор. 132.

Золото: 20 кор. 39,000—41,000,000, 20 фр. 38,500,000, 10 рублів 48,500,000.

Срібло: кор. 680,000, 5 кор. 1,500,000, фльор. 1,750,000, рублі 3,200,000 копійки за рубель 1,000,000.

Збіжова біржа.

Львів, 25. III. 1924.

Кр. пшен. з 1923, 36,—39,000,000. Жито з 1923, р. 22,—24,000,000. Броварнянний вчмнй з 1923 21,—22,500,000.— Овес з 1923, р. 20,—22,000,000. Горох пільний 19,000—20,000,000. Горох Вікторія! 60,000,000 мід. Пшениця мука 40%, 0” 78,000,000, 55%, 1” 57,000,000, 70%, 4 37,000,000. Життя мука 60%, 49,000,000, 70%, 42,000,000. гречана каша 00,000—00,000,000, фасоля біла 00—00,000,000. Фасоля краса 00—00,000,000. — Ціни розуміється за 100 kg. без спожив. ного податку. Місце, стація залядовання.

Ринок.

Хліб 1 кг. 540,000, м'ясо волове 2,800,000 свиняче 3,000,000, теляче 2,700,000, солонина 000,000—3,400,000, сало 3,800,000, смалець 4,000,000 масло десерове 8,000,000, масло кухонне 7,000,000, сир 1,200,000 яйця 1 шт. 180,000, сметана 1 літра 1,600,000, молоко 550,000, 1 кг. меду 3,000,000, бураки 1 тн. 400,000, цибуля 400,000, чісник 1 головка 100,000, курка від 5,000—8,000,000.

Все і всюди покликуйтеся на оголошення „Нового Часу“.

ОГОЛОШЕННЯ.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО около 8-10 моргів з будинками і по можности з інвентарем на Поділю куплю за долари зголошувати до Адм. Нового Часу. 2—2

НОТИ до співу й на оркестру, мішани й мужеські хори, висилає: Музична Накладня **ТОРБАН**, Львів, вул. Осолінських 6. 2—10

СВЯЩЕННИК вдовець пошукує старшої інтелігентної жінчини, найрадше вдови по священнику, до виховання дітей і заряду домашнього господарства. Зголошення слати на адресу: Парохіяльний Уряд Церквівна п. Болехів. 1—3

СЕЗОН ЗБІРКИ дикоростучих рослин вже розпочався. За інформаціями просимо звертатися до Спільки українських кооператив Галичини у Львові, Зіморонича ч. 20. 1—2

ТОРГОВЛЯ МІШАНИХ товарів добре проспериюча в купівельній місцевості сейчас на продаж з причини виїзду. Зголошення під „Торговля“ до Адміністрації.

Робітниця

спосібних зі свідоцтвами, або порученням до наших робітень **БІЛЛЯ**, як також гафтярок і вишивачок просимо зголоситися зараз в нашій конторі між 8—1 і 3—6 год. попол. Платня висока, праця мила у своїй установі. Вп. Членів та Прихильників наших просимо нам ласкаво поручити які добрі сили. 1—3

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА „ТРУД“ **Львів, Ринок ч. 39.** (власний дім).

РІК ОСНУВАННЯ 1806.
НАЙСТАРША КРАЄВА ФІРМА
ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВ
БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
 в **КАЛУШІ**, вул. Цвинтарна. Телефон ч. 20.
 і в **ПЕРЕМІШЛІ**, вул. Красінського 63. Тел. 108.
 склад дзвонів „Червонона Штуна“ в Станіславові.
 Відзначена золотими медалями на краєвих і заграничних виставах доставляє гармонійні і поодинокі дзвони з металю першої якости на найдогідніщих услівях, має постійно на своїх складах значну скількість готових дзвонів на всіляку вагу і тони і приймає до перетоплення старі розбиті дзвони.
 Тому, що в Калуші є нова ліярня під подібною фірмою, прохається письма до Калуша дуже докладно адресувати. Вкінці заважаємо, що ані не їздимо з нашими дзвонами по ярмарках ані не висилаємо агентів.

Б. лікарка віденських шпиталів і секундар Заг. Шпиталю у Львові
Др. Теодозія Туна-Надрага
 приймає в діточих і жіночих недугах та акушерії **Львів, вул. Домініканська ч. 11.** 1—3

На Великдень! Гагілки й народні свята!
Купуйте
Рухові забави й гри
 з мьєлодіями й примівками **ОКСАНИ СУХОВЕРСЬКОЇ**
Руханковий підручник для всіх шкіл і захоронок як також для Пласту, Соколів та Січій дальше для всіх, що інтересуються фізичним вихованнем дітей в національному дусі. Це заразом **збірка найкращих народних пісень та гагілок.**
 Продається у всіх книгарнях і в Т-ві „Сокил-Батько“ у Львові. — Основна ціна 2:20 теперішня 3,300,000 мп., порто 500,000 мп. Замовляти й готівку слати на адресу: **Осип Суховерський, Львів, Руєька 8. II. п.** 1—2

„ІНІГ“

МІЖНАРОДНЕ ТОРГОВЕЛЬНЕ І ПРОМИСЛОВЕ ТОВ.

ТОВ. з ОБМ. ПОР.

ДОСТАВЛЯЄ ЗІ СКЛАДУ У ЛЬВОВІ:

Комплетні урядження млинів, ВАЛЬЦІ „ДАВЕ-РІО“ Ціріх, ЛУЩАРКИ „МАРС“ патент „КАС-ПАР“, ориг. швейцарську газу марки „РАЙФ ФРАНК“, ТУРБИНИ Франціса, мотори ДІСЛЯ, льокомотілі і т. п.

ЛЬВІВ,

ПОДЛЕСКОГО 8/ІІ.

ТЕЛЕФОН 413, 1236 і 1086.

Телегр. адр. „ІНІГ-ЛЬВІВ“.

52

Бляха поцинкована до криття дахів, праси до виробу дахівок, цемент, вапно, дошки і папу

поручає 13—30

„ПІЛЬОТ“ Львів,
вул. Баторого ч. 4.

АРМАТУРИ до китлів, парових машин, горальнів, броварів, рафінерій і копалень. ПИМІИ „WORKINGTONA“ конденційні горшки, відводнячі, інектори. РУРИ залізні, газові і китлові. МЕТАЛИ: бляхи, рури, мідяні і мосяжні дроти, англійську цинку, композицію та всілякі інші артикули технічні до всіляких галузей промислу поручає **„ВЕНТИЛЬ“** Львів, вул. Городецька 36. Тел. 737. 4—5

Дякуємо

Всечеснішим Отцям, що прийняли вислани їм „Проповіди на свята цілого року“ о. Юрія Кміта та зводили вирівнати в цілості належитість за книжку.

Ласкаво проситься

Всіх тих, які в части або мимо прийняття книжки ще перед двома місяцями доси цілком не заплатили за неї, як найскорше надіслали належну нам квоту і не наражували нас на непотрібні, тепер високі видатки на пересилки.

„ВІДБУДОВА“ Спілка з обм. порукою
Львів, Словацького 14.

Особи до розношення часопису потрібно зараз зголошуватися в Адміністрації „Нового Часу“.

Зі всім, що входить в обсяг АРТИСТИЧНОЇ РІЗЬБИ звертатись на адресу:

Скульптор 10—30

Андрій КОБЕРКО
Львів, ПОТОЦЬКОГО 71.

Скандинавсько-Американська Лінія

До Канади!

Рільники і лісні робітники, які бажають виїхати до Канади, повинні в справі афідавітів сейчас звернутися до нас усно або письменно. Всіх блищих пояснень 1—12 уділяє безплатно:

До Америки!

Про всі нові розпорядки в справі еміграції до Америки повідомляємо сейчас після їх появи наших пасажирів. Просимо наших пасажирів РЕЕМИГРАНТІВ, щоби зголосилися до нас усно або письменно.

Скандинавсько-Американська Лінія Львів, вул. Городецька 54.

Безплатно одержить кожний (вул. Баторого 7.) пробку, в цілі переконання о незрівняній якості і дешевості моїх виробів, відзнач. багато разів на світових виставах 6—10

Зігмунд Кребе, -- „Патока“ фабрика горівок, лікерів і меду, —
ЛЬВІВ-КЛЕПАРІВ. Спеціальність: „Шляхтич“ і „Шляхтянка“.

СКЛАДІ: БАТОРОГО 7., ЛИЧАКІВСЬКА 3. — Рік заложення 1850. — Телеф. фабрики 1211. — Телеф. складу 848. — Замовлення на провінцію поладжується негайно на найдогідніших умовах.

„ДИНАМО“

КОНЦЕС. ПІДПРИЄМСТВО
ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНЕ І МЕХАНІЧНЕ
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА ч 16.

СТАЛА ВИСТАВА МАШИН
ЛЬВІВ, вул. КОПЕРНИКА 16.

ПОСИДАЄ СТАЛО ВСЯКІ МАШИНИ ПО КОНКУРЕНЦІЙНИХ ЦІНАХ.
Для млинів, тартаків, горалень, рільництва, металевого і деревного промислу, самоходи особові і тягарові, повози і люксові карети, — Динамо-машини. Мотори. — Сильники рєнні, ссучо-газові і нафтові, КОШТОРИСИ І ТЕХНІЧНА ПОРАДА НА ЖАДАННЄ, — ДОСТАВА СЕЙЧАС.

Електрифікує: міста, села, тартаки, горальні, і лєнні власними машинами.
Відділ електромеханічний для будови роздільних таблиць, направа рєжних машин і електричних апаратів.
Найдешевше джерело для закупу рєжних електричних матеріалів першорядн. загр. фірм. Обслуговуючі жарівки.
ЦІННИКИ І КОШТОРИСИ НА ЖАДАННЄ.

ВАЖНЕ ДЛЯ ПРОМИСЛУ І РІЛЬНИЦТВА:

Електр. сильники „ЕЛЬМО“, даються примінити до кожної машини в рільництві і промислі.

Січкарні, льокомотілі, молотільні, плуги, рєпні і нафтові сильники, агрегати, трансмісії. Будова млинів, тартаків і горалень. НАЙСОЛІДНІШЕ ДОСТАВЛЯЄ:

СТАЛА ВИСТАВА МАШИН
ЛЬВІВ, вулиця КОПЕРНИКА 16.